

Posudek pověřeného akademického pracovníka
na rigorózní práci Mgr. Michala Svatoně
Problematika zadávání veřejných zakázek v intencích trestního práva

I.

Téma rigorózní práce Mgr. Michala Svatoně je aktuální a společensky závažné.

Jak správně uvádí autor v úvodu práce, důvodem pro zvýšený zájem o dané odvětví jsou četné veřejně a mediálně známé (ať již skončené nebo stále probíhající) trestní kauzy, jako je případ bývalého poslance MUDr. Davida Ratha nebo aktuálně případ „Dozimetr“. Právě uvedené kauzy mají zjevný přesah do trestního práva s ohledem na jednání dotčených osob. Jednoznačně se navýšil zájem i laické veřejnosti o dané téma a vyvstal velký tlak na zvýšení dohledu nad zadáváním veřejných zakázek a následně dohledu nad nakládáním s veřejnými prostředky.

Požadavek na zvyšování formálnosti procesu zadávání veřejných zakázek, zejména s ohledem na posílení transparentnosti a zamezení korupčního jednání a případné obcházení sankcí, je vnímán nikoli pouze na národní úrovni, ale především na úrovni Evropské unie a jejích orgánů (Evropské komise a Evropského parlamentu).

Cílem rigorózní práce je pak zhodnocení možných nedostatků v české platné právní úpravě a stanovení návrhů na novelizaci právní úpravy. Za tímto účelem se autor v práci zabývá i komparací se zahraniční právní úpravou s cílem získat možnou inspiraci pro návrhy de lege ferenda.

Již v úvodu je třeba říci, že rigorózní práce Mgr. Michala Svatoně je vypracována na velmi pěkné odborné i literární úrovni.

II.

Rigorózní práce je vypracována na podkladě dostatečného počtu odborných literárních pramenů včetně internetových zdrojů. S použitými prameny pracoval rigorozant korektně a kreativně. Vzhledem k obsahu práce se musel autor vypořádat i s řadou předpisů z oblasti mimotrestní, což zvyšuje náročnost zpracování práce. Jediným nedostatkem je skutečnost, že použité zdroje nejsou v seznamu použité literatury seřazeny abecedně.

I když systém hlásí relativně vyšší shodu v systému Theses (41 %), ve většině případů jde o shodu s mimotrestními prameny právní úpravy veřejných zakázek.

Osnova rigorózní práce je logická. Autor si rozdělil práci do úvodu, pěti kapitol zpravidla dále členěných do podkapitol, a závěru. Postupně vysvětluje pojem veřejných zakázek a otázky související s jejich zadáváním. Dále charakterizuje trestné činy související se zadáváním veřejných zakázek. Třetí kapitola je věnována vybraným procesním institutům

umožňujícím dokazováním trestné činnosti v oblasti veřejných zakázek. Čtvrtá kapitola popisuje vývoj trestné činnosti v této oblasti. Pátá kapitola je komparací české a slovenské právní úpravy. V závěru autor sumarizuje poznatky, ke kterým v práci dospěl, a uvádí některé náměty de lege ferenda. Osnova práce je logická a názvy kapitol dávají jasný obraz toho, co je jejich obsahem.

III.

Po odborné stránce rigorózní práce neobsahuje věcné chyby či nedostatky. Výklad právní úpravy je hutný, srozumitelný, autor vystihl hlavní problémy současné trestněprávní úpravy i kritická místa v dokazování dané trestné činnosti.

Na str. 65 a násl. se autor zabývá použitelností odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu jako důkazu v řízení o trestných činech souvisejících se zadáváním veřejných zakázek. Je potřebné si uvědomit, že sice na jedné straně jde o efektivní, ofenzivní a účinný prostředek směřující k odhalování závažných druhů trestné činnosti, ale na druhé straně jde také o prostředek ofenzivní, které silně zasahuje do oblasti základních lidských práv, na což již několikrát ve své judikatuře upozornil i Evropský soud pro lidská práva. Využití odposlechů, tedy nejen tzv. prostorového odposlechu, v trestním řízení je proto potřebné vždy důsledně zvažovat. V každém případě je potřebné dbát na splnění zákonných podmínek, na jejichž naplnění je jejich použití vázané a na respektování základních zásad trestního řízení. Při splnění zákonných podmínek, na které se použití uvedených prostředků váže, je takto získaným informacím, věcem či listinám v trestním řízení přiznána povaha zákonného důkazu.

Vždy je třeba důkladně a důsledně zvažovat, zda je využití takto ofenzivních prostředků v dané situaci nezbytné, zda stanoveného cíle nelze dosáhnout i jinými prostředky, neboť odposlechem nepochybně dochází k zásahům do soukromí osob. Stejně tak musí být splněny zákonné podmínky stanovené trestně procesními předpisy, a to při současném respektování principů spravedlivého procesu.

Zájem veřejnosti na odhalování a potírání trestných činů tak nelze bez dalšího nadřadit nad zájem na ochraně osob nevinných (byť v postavení osob podezřelých) a nad neméně důležité ústavní principy demokratického právního státu.

Autor správně kritizuje aplikační praxi, která na jedné straně automaticky předpokládá, že každý odposlech v uvedených kauzách je odůvodněn závažností toho kterého případu, a současně připouští absenci některých formálních nedostatků jako projev „přehnaného formalismu.“ S kritikou autora souhlasím.

Rigorozant také správně kritizuje možnost, aby provedené odposlechy využíval při vyšetřování trestných činů proti hospodářské soutěži jako důkaz ve správním řízení Úřad pro ochranu hospodářské soutěže.

Podnětné jsou také úvahy o ukládání trestu zákazu plnění veřejných zakázek nebo účasti ve veřejné soutěži právníckým osobám.

Kvalita rigorózní práce se pozná často podle toho, jaká jsou opatření rigorozant doporučuje ke zdokonalení právní úpravy nebo aplikační praxe. Autor své návrhy sumarizuje v pěti doporučeních uvedených na str. 92 – 93. Tyto návrhy považuji za správné a náležitě odůvodněné i snadno realizovatelné. Doporučuji, aby se návrhy rigorozanta staly předmětem ústní obhajoby jeho práce.

IV.

Závěrem lze shrnout: Rigorózní práce Mgr. Michala Svatoně je plně způsobilým podkladem pro ústní obhajobu. V práci autor prokázal hlubší znalost problematiky i schopnost jasně vytyčit problémy aplikační praxe. Práce svědčí o tom, že autor má nejen teoretické znalosti, ale suverénně se orientuje v judikatuře i aplikační praxi. Autor splnil výzkumné cíle, které si vytyčil v úvodu práce.

V Praze 22. 1. 2024

prof. JUDr. Jiří Jelínek, CSc.,